

FRI Holdningsnotat 2004 om forbedring af sikkerhed og kvalitet i byggeriet

Indledning

FRI's holdning til forbedring af sikkerhed og kvalitet i byggeriet, tager udgangspunkt i, at der trods et generelt højt sikkerheds- og kvalitetsniveau for byggeri i Danmark, fortsat i alt for mange byggerier opstår problemer omkring byggeriets sikkerhed og/eller kvalitet. Det nedstyrtede tag på Siemens Arena i Ballerup i januar 2003 er et eksempel på konsekvenserne af svigt i sikkerhed og kvalitet i byggeriet.

De systemer i byggeprocessen, i form af klare professionsopdelte arbejdsopgaver, der tidligere sikrede samfundets interesse i sikkerhed og kvalitet i byggeriet, findes ikke længere. Dette er ikke beklageligt, da byggeprocessen til gengæld er blevet mere effektiv, men der skal arbejdes på at finde nye systemer der, givet den måde byggeprocessen fungerer på i dag, fortsat sikrer sikkerhed og kvalitet i byggeriet.

Baggrund

I løbet af de seneste 10 -15 år er antallet af direkte involverede i byggeprocessen vokset markant. Fra man i midten af firserne opererede med begreberne bygherre, byggeledelse, arkitekt, rådgivende ingeniør og entreprenør, og hvor rollerne for alle involverede var klart definerede og præcist afgrænsede, er situationen i dag langt mere kompliceret.

Det er ikke sjældent, at der udover ovennævnte parter optræder en bygherrerådgiver med bistand af såvel ingeniør som arkitekt til at dække de specialer, som bygherrerådgiveren ikke selv har kompetence til at dække. Derudover optræder typisk også en eller flere lejerådgivere. Endelig bliver en række opgaver, som tidligere blev detailprojekteret af de rådgivende ingeniører og arkitekter, nu udbudt som såkaldte funktionsudbud. Dette betyder, at processen får deltagelse af en række underrådgivere og medprojekterende leverandører.

Rådgivernes projektering har ændret sig fra at være en kontinuert proces med klart opdelte faser med veldefinerede ydelser, og dertil knyttede godkendelser fra bygherren, til at være en proces der er nøje tilpasset den enkelte bygherre og det aktuelle projekt. Den enkelte rådgivers arbejde bliver derved mere fragmenteret, hvilket også gælder økonomi og ansvar.

Der er ikke mere noget, der hedder, "at gøre som man plejer", og der er en tendens til, at et hvert projekt, ud over at være sammensat af nye aktører også, sammensætter opgavefordeling, ansvar og samarbejdsformen på en ny måde. Herudover gælder det, at hvert enkelt projekt i sig selv er et unikum og, at byggebranchen får tilført et væld af nye materialer og produkter samt, at rammerne omkring byggeri i form af lovgivning, standardisering mv. jævnlige ændres.

Dette betyder, at metoder og samarbejdsformer hos byggeprocessens parter er under stadig forandring. En sådan forandring skærper kravene til en klar definition af alle kontraktforhold, herunder organisation, ydelser og tidsplan samt til en nøje koordinering omkring grænseflader mellem de involverede aktører.

Byggeriets sikkerhed og kvalitet påvirkes af de ændrede metoder og aftaleforhold, hvor grænseflader mellem byggeriets aktører, planlægning af og tilsyn med byggeprocessen, myndighedernes kontrol eller kvaliteten af certificerede produkter, ikke lever op til de standarder der er nødvendige, for at sikre fastholdelsen af et højt niveau for sikkerhed og kvalitet i byggeriet.

FRI's holdning

FRI har, med udgangspunkt i projekterings- og byggeprocessen, identificeret nedenstående fokusområder, hvor en indsats fra byggeerhvervets side, kan mindske risikoen for svigt i sikkerhed og kvalitet i byggeriet. Fokusområderne er ikke udtømmende, men er de områder, som FRI mener, der umiddelbart skal gøres noget ved, for at øge sikkerheden og kvaliteten i byggeriet.

Det er FRI's holdning, at større klarhed, forbedrede samarbejdsformer og ensartede regler (fælles sprog) på nedenstående områder, vil medføre en forbedring af sikkerhed og kvalitet i byggeriet.

- Klarere grænseflader mellem rådgivere og andre projekterende.
- Klarere grænseflader mellem byggeriets øvrige aktører.
- Bedre sammenhæng mellem planlægning, projektering, tidsplan og byggeproces.
- Bedre håndtering af projektændringer.
- Uafhængig ekstern kvalitetskontrol ved byggeri, hvortil samfundet stiller særlige krav.
- Fagtilsyn i byggefasen fra de projekterende.
- Brug af informationsteknologi i byggebranchen.
- Myndighedernes byggesagsbehandling.
- Bedre organisering og kvalitet af byggelovgivning.
- Anvisninger for statiske beregninger.
- Revision af anerkendelsesordningen for statikere.
- Skærpelse af krav til certificeringsordninger.
- Styrkelse af uddannelser og forskning på byggeområdet.

De enkelte fokusområder udspringer i vid udstrækning af den opgavefordeling der er i dag, i forhold til tidligere, hvor projektering, leverancer og udførelse var skarpt adskilte funktioner. Løsningsmodeller for ovenstående vil givet indebære, at der skal ændres på kutymer – eller indføres nye kutymer - for hvorledes byggeriets aktører spiller sammen.

Strategi

Det er FRI's mål at øge sikkerheden og kvaliteten af byggeri i Danmark gennem et samspil med byggeriets øvrige parter samt de relevante myndigheder. FRI har i arbejdsrapporten *Handlingsplan for forbedring af sikkerhed og kvalitet i byggeriet* nærmere uddybet såvel problemer som de handlinger der kan medvirke til at nå det ønskede mål.

Godkendt af FRI's bestyrelse den 27. august 2004
Dok.nr. 39-172